

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації Лизня Євгена Володимировича на тему «Миротворчі місії під час польсько-української війни 1918–1919 рр.», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 «Історія та археологія»

1. Актуальність теми дослідження і отриманих результатів. Виклики, перед якими постала Україна на сучасному етапі, зокрема військова агресія на сході країни, окупація Криму, складні внутрішні суспільно-політичні процеси, за яких народжується модерна українська нація, зростаюча роль українського фактору на міжнародній арені актуалізують дослідження міжнаціональних відносин у минулому, а саме в період творення ЗУНР-ЗОУНР та II Речі Посполитої. У цьому контексті для Східної та Центральної Європи важливе значення мали та мають польсько-українські взаємини. Проблема цих відносин впродовж як української, так і польської історії завжди була важливою, але особливої актуальності набула у ХХІ ст. Незважаючи на політичне та економічне співробітництво обох народів, їх взаємозбагачення, поляки та українці все ж не змогли в першій половині ХХ ст. побудувати свої відносини так, щоб уникнути конфронтації та її катастрофічних наслідків. Польсько-українське військове протистояння 1918–1919 рр. має вже досить довгу традицію наукового дослідження, передусім, як воєнно-історичні та державно-політичні явища. Попри те, меншою мірою вивчений зовнішньополітичний чинник, який здійснив вагомий вплив стосовно вирішення військового протистояння між поляками та українцями в Східній Галичині.

З огляду на це, важливим завданням історичної науки є ґрунтовне дослідження діяльності миротворчих місій навколо питання приналежності Східної Галичини в умовах польсько-української війни обумовлених політичними традиціями польського і українського визвольних рухів ХІХ – початку ХХ ст., а також зовнішніми міжнародними чинниками після Першої світової війни та розпаду Австро-Угорської і Російської імперій.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація виконана в рамках загальної наукової тем: «Центрально-Східна Європа: етнополітичні процеси, соціальні трансформації, міжнародні відносини» (номер державної реєстрації – 0112U003030) кафедри всесвітньої історії та «Історія Галичини нового і новітнього часу, історичне краєзнавство, музеєзнавство» (номер державної реєстрації – 0115U001560) кафедри історії України і методики викладання історії ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

3. Наукова новизна отриманих результатів полягає насамперед у тому, що тема діяльності миротворчих місій під час польсько-української війни вперше стала предметом дослідження в українській історіографії. Залучено в нау-

ковий обіг невідомі раніше документи та матеріали з архівів Республіки Польщі та України.

вперше:

- здійснено комплексне дослідження діяльності миротворчих місій періоду польсько-української війни 1918–1919 рр;
- введено в науковий обіг низку архівних документів, які мали важливе значення для дослідження проблеми діяльності миротворчих місій під час польсько-української війни 1918–1919 рр.;
- впорядковано часові рамки перебування та діяльності місій Антанти під безпосереднім керівництвом французького генерала Ж. Бартелемі в Східній Галичині;
- систематизовано відомості про персональний склад місій на чолі з Ж. Бартелемі;
- вперше в українській історіографії здійснено аналіз ходу перемовин між місією УНР С. Дельвіга та польською делегацією на чолі з Е. Родзевічем у Львові.

подальший розвиток отримали:

- вивчення структури та основних аспектів діяльності перших місій Антанти щодо припинення польсько-українського військового конфлікту;
- дослідження діяльності місій під головуванням генерала Ж. Бартелемі;
- аналіз роботи комісії Луїса Боти щодо питання врегулювання польсько-українського військового конфлікту 1918–1919 рр.

доповнено й уточнено:

- перелік чинників, що впливали на політику Антанти щодо Східної Галичини;
- часові відтинки перебування першої місії Антанти під головування Ж. Бартелемі в Східній Галичині.

4. Особистий внесок здобувача. Основні ідеї, наукові положення і теоретичні висновки дисертації сформульовані автором особисто.

5. Ступінь достовірності результатів дослідження. Обґрунтованість і достовірність одержаних дисертантом результатів забезпечена опрацюванням ним численних неопублікованих архівних джерел, опублікованих збірників документів, матеріалів тогочасної газетної періодики, мемуарної літератури, наукових праць українських і зарубіжних (польських) авторів з досліджуваної проблематики, результатів власних публікацій автора, а також комплексне застосування методологічних принципів історизму, об'єктивності, діалектичного розвитку, системності, всебічності, послідовності, плюралізму, термінологічного принципу. У роботі застосовано загальнонаукові, спеціально-наукові та міждисциплінарні методи дослідження: аналізу і синтезу, сходження від абстрактного до конкретного, ретроспективний та метод моделювання; проблемно-хронологічний, порівняльно-історичний, історико-критичний, методи класифікації й типологізації, архівної й бібліографічної евристики, джерелознавчої

критики, біографічного і просопографічний метод; метод контент-аналізу, статистичний, порівняльно-статистичний, порівняльно-соціологічний та порівняльно-типологічний методи. Підтвердженням обґрунтованості результатів дослідження є їх апробація на науково-практичних конференціях, публікації в наукових фахових виданнях.

6. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що результати дисертаційної роботи можуть бути використані для наступних студій з історії закордонної політики ЗУНР–ЗОУНР і УНР. Практична цінність роботи також може стати основою навчальних курсів для студентів історичного факультету.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційного дослідження викладено у п'ятнадцяти публікаціях, одна з яких у виданні, що входить до Організації економічного співробітництва та розвитку Європейського Союзу, три – у фахових наукових виданнях України категорії «Б», одинадцять – в інших фахових наукових виданнях України.

Список публікацій Лизня Є. В. за темою дисертації

Стаття у виданні, що входить до Організації економічного співробітництва та розвитку Європейського Союзу.

Lyzen Y. «Polsko-ukraińska konfrontacja podczas polsko-ukraińskiej wojny 1918–1919». «PNAP. Scientific Journal of Polonia University *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*», Częstochowa, 2020, 43 (2020) nr 6. P. 94 – 106. URL: <http://pnar.ap.edu.pl/index.php/pnar>.

Статті у фахових наукових виданнях України категорії «Б»

1. Лизень Є. Місія С. Дельвіга та Умова припинення військових дій із Польщею. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2020. Том 31 (70) № 3. С. 153–161. URL: <http://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/31-70-3>.

2. Лизень Є. Перша місія Антанти під керівництвом Ж. Бартелемі (25 січня – 11 лютого 1919 р.). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія*. 2020. Вип. 2 (43). С. 130–137. URL: <http://visnyk-ist.uzhnu.edu.ua/issue/view/13174>.

3. Лизень Є. Вплив миротворчих місій Антанти на перебіг польсько-української війни (листопад–червень 1918 – 1919 рр.). *Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис*. 2020. Ч. 22. С. 57–62. URL: <http://litopys.volyn.ua/index.php/litopys/issue/view/7>.

Статті в інших фахових наукових виданнях України

1. Лизень Є. Перша військово-дипломатична місія Г. Вейда під егідою Антанти у Східній Галичині (січень 1919 року). *Вчені записки Таврійського на-*

ціонального університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2019. Том 30 (69) № 4. С. 128–131.

2. Лизень Є. Діяльність миротворчої місії Ж. Бартелемі в працях М. Лозинського (англ. мовою). *Матеріали Міжнародної наукової конференції до 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2019. Ч. 32. С. 226–232.

3. Лизень Є. Військово-дипломатичні місії країн Антанти на першому етапі польсько-української війни 1918–1919 рр. *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2018. Ч. 31. 194–202.

4. Лизень Є. Дипломатична діяльність уряду ЗОУНР під час перебування в Станиславові (січень – травень 1919 р.). *Матеріали Міжнародної наукової конференції «Станиславів і Станиславівщина в 1918–1923 рр. Політика – Військо – Господарство – Адміністрація»* / упоряд. М. Кардас, А. Останек, П. Семкув. Том 1. Варшава – Івано-Франківськ. 2018. С. 30–37.

5. Лизень Є. Місія С. Дельвіга: зрада чи політичний розрахунок уряду Директорії. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Україна. Європа. Світ. Історія та сучасність»*. Київ: Гельветика, 2018. С. 49–54.

6. Лизень Є. Діяльність міжсоюзної комісії Л. Боти в питанні встановлення перемир'я між Польщею і ЗОУНР квітень-травень 1919 р. *International scientific and practical conference «Key issues of social sciences: prospects for the development of Ukraine and EU countries»*. Бая-Маре (Румунія): Baltija Publishing, 2019. С. 74–77.

7. Лизень Є. Специфіка діяльності першої миротворчої місії під керівництвом Жозефа Бартелемі в Східній Галичині (24 січня – 11 лютого 1919 р.). *International scientific and practical conference «Social sciences: history, modernity, the future, EU experience»*. Влоцлавек (Польща): Baltija Publishing, 2019. С. 68–72.

8. Лизень Є. Питання Східної Галичини в справі відновлення польської державності 1918–1923 рр. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2019. Вип. 23. Том 2. С. 12–20.

9. Лизень Є. Питання Східної Галичини на Паризькій мирній конференції 1919 р. *Гілея: науковий вісник*. 2019. Вип. 143 (№4). Ч. 1. Історичні науки. С. 82–88.

10. Лизень Є. Польща в стратегічних планах Антанти та кріїн Центрального блоку 1916–1918 рр. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Історія. Філософія. Політологія*. 2019. Вип. 18. С. 25–29.

11. Лизень Є. До питання польсько-українського примирення під час Львівських боїв 1–22 листопада 1918 р. *Матеріали Міжнародної наукової конференції Станиславів та Станиславівщина як простір міжнародної співпраці в 100-річчя союзу Пілсудський-Петлюра*. Warszawa – Iwano-Frankiwnsk 2020. Т. 1. С. 17–33.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Лизня Євгена Володимировича на тему «Миротворчі місії під час польсько-української війни 1918–1919 рр.» є завершеним науковим дослідженням, виконаним дисертантом особисто, а отримані результати свідчать про достатній рівень наукової підготовки автора. Ним зроблено значний внесок у вирішення питань, які мають важливе значення для історичної науки та практики. Робота містить обґрунтовані й достовірні висновки і пропозиції. За змістом та оформленням вона відповідає встановленим вимогам.

Представлена дисертаційна робота відповідає спеціальності 032 «Історія та археологія» та вимогам п. 9, 10, 11 постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 (зі змінами) «Про присудження ступеня доктора філософії» та вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» зі спеціальності 032 «Історія та археологія».

Дисертація Лизня Євгена Володимировича на тему «Миротворчі місії під час польсько-української війни 1918–1919 рр.» рекомендується до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Рецензенти:

Доктор історичних наук,
професор кафедри історії України і методики викладання історії
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Ігор РАЙКІВСЬКИЙ

Кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України і методики викладання історії ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Андрій КОРОЛЬКО

25.11.2021 р.

